

Brabant in Ontwikkeling

Ontwerp-Interimstructuurvisie Deel C, ontwikkelingsprojecten W-Brabant

Colofon

Ontwerp-Interimstructuurvisie Noord-Brabant
'*Brabant in Ontwikkeling*' Deel C Ontwikkelingsprojecten West-Brabant

Ontwerp, Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, 11 september 2007
Vastgesteld, Provinciale Staten van Noord-Brabant, ... mei 2008

Uitgave

Provincie Noord-Brabant
Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon: (073) 681 28 12
E-mail: nwro@brabant.nl
www.brabant.nl/structuurvisie

Redactie

Provincie Noord-Brabant, Kernteam Sturingsfilosofie

Cartografie

Provincie Noord-Brabant, directie Middelen, bureau Beleidsinformatie en Cartografie

Vormgeving

Studio Van Elten, 's-Hertogenbosch

Drukwerk

OBT, Leiden/Den Haag

Oplage

850

Inhoud

1	Inleiding	5
2	Majeure ontwikkelingsopgaven in West-Brabant	7
2.1	Voorgeschiedenis	7
2.2	De betekenis van het Logistiek Park Moerdijk en het Agro- en Foodcluster voor West-Brabant	8
3	Logistiek Park Moerdijk	11
3.1	Nut en noodzaak Logistiek Park Moerdijk	11
3.2	Locatieafweging voor een bovenregionaal logistiek park in Midden- en West-Brabant	12
3.2.1	Plan-MER bovenregionaal logistiek park Midden- en West-Brabant	12
3.2.2	Overwegingen en conclusie inzake locatieafweging logistiek park	16
4	Het Agro- en Foodcluster West-Brabant (AFC)	17
4.1	Nut en noodzaak AFC	18
4.1.1	Nut en noodzaak projectvestiging glastuinbouw	18
4.1.2	Nut en noodzaak Agro-industrieel Complex Dinteloord	19
4.2	Locatieafweging AFC	20
4.2.1	Plan-MER glastuinbouw in West Brabant	20
4.2.2	Overwegingen en conclusie inzake locatieafweging glastuinbouw	22
5	Hoe verder ?	25
	Bijlage 1: Samenvatting Plan-MER bovenregionaal logistiek park Midden- en West-Brabant	27
	Bijlage 2: Samenvatting Plan-MER glastuinbouw in West-Brabant	37

1 Inleiding

Deel C Ontwikkelingsprojecten West-Brabant is een onderdeel van *Brabant in Ontwikkeling, Interimstructuurvisie Noord-Brabant*. Het bevat de onderbouwing van nut en noodzaak en de locatieafweging en -keuze van twee concrete provinciale ontwikkelingsprojecten, te weten het Agro- en Foodcluster West-Brabant en het Logistiek Park Moerdijk.

Op grond van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening in samenhang met de Wet milieubeheer is dit Deel C een integraal onderdeel van de Interimstructuurvisie. Om praktische redenen is Deel C niet opgenomen in de Interimstructuurvisie, delen A en B. Dit heeft niet alleen te maken met het meer gedetailleerde schaalniveau, maar vooral ook met de locatieafweging en -keuze die mede gegrond zijn op een milieubeoordeling waarvoor de Wet milieubeheer een afzonderlijke regeling bevat, de zogenaamde milieueffectrapportage voor plannen. In verband daarmee heeft de openbare voorbereidingsprocedure van dit Deel C – waaronder de inspraak - uitdrukkelijk mede betrekking op de twee milieueffectrapporten waarin de locatieafwegingen vanuit milieuoogpunt zijn beschreven. De samenvatting van deze twee milieueffectrapporten zijn als bijlage van dit Deel C opgenomen.

Nu Deel C van de Interimstructuurvisie Noord-Brabant de locatiekeuze voor de ontwikkeling van de twee genoemde projecten bevat, vormt de Interimstructuurvisie het kader voor de (later te nemen) m.e.r.-plichtige besluiten, in het bijzonder bestemmings- c.q. inpassingsplannen.

2 Majeure ontwikkelingsopgaven in West-Brabant

2.1 Voorgeschiedenis

In het Streekplan Noord-Brabant 2002 hebben wij een planologische basis gelegd voor de ontwikkeling van twee grote bedrijventerreinen in West Brabant, te weten de ontwikkeling van:

1. *Moerdijkse Hoek*: een grootschalig en duurzaam vernieuwend bovenregionaal bedrijventerrein in de oksel van de A16 en de A17, ten behoeve van bedrijven die, gelet op bijvoorbeeld hun omvang, milieuhinder of hun behoefte aan diep vaarwater, bijzondere vestigingseisen stellen. Het zou een omvang krijgen van ca. 600 hectare, in combinatie met de ontwikkeling van een vestigingsgebied voor glastuinbouw van ca. 150 hectare.
2. Het *Agro-Industrieel Complex Dinteloord (AICD)*, een cluster van innovatieve bedrijvigheid bij de suikerfabriek in de gemeente Steenbergen, specifiek voor de aan (suiker)productie gelieerde bedrijvigheid.

Ad 1: De ontwikkeling van het bedrijventerrein Moerdijkse Hoek hebben wij na de vaststelling van het streekplan 2002 ter hand genomen. Zo is een milieueffectrapportage afgerond, is een ruimtelijk ontwerp gemaakt en is een concrete beleidsbeslissing eind 2005 in concept gereed. Wij hebben in 2000 met het Rijk afgesproken dat er in West-Brabant ruimte komt voor de overloop van Westlandse tuinders. Deze afspraak is in de Nota Ruimte bekrachtigd. De glastuinbouwlocatie is in het streekplan gekoppeld aan Moerdijkse Hoek. Gaande het proces is de combinatie van het grootschalige bedrijventerrein met een grootschalige glastuinbouwlocatie vervallen. Eind 2005 hebben de nieuwe ontwikkelingen geleid tot aanpassing van de plannen.

Op 2 februari 2007 hebben wij het besluit genomen om de ruimtevraag waarvoor Moerdijkse Hoek in eerste instantie was bedoeld te accommoderen door:

1. De benutting van de Shell-grondreserve, ca 130 hectare netto;
2. De intensivering van de overige gronden op het bestaand industrieterrein Moerdijk;
3. De aanleg van het grootschalig logistiek park van 150 hectare netto.

Ad 2: De ontwikkeling van het AICD is in een stroomversnelling gekomen toen de Tuinbouwontwikkelingsmaatschappij (TOM) serieuze interesse toonde om een omvangrijk areaal glastuinbouw te koppelen aan de plannen van Suiker Unie voor het AICD. Het idee voor wat nu wordt aangeduid met Agro- en Foodcluster West-Brabant (AFC) was geboren. De ontwikkeling van glastuinbouw op deze locatie was niet in het streekplan voorzien. Om de ontwikkeling van een nieuwe projectvestigingslocatie glastuinbouw mogelijk te maken in samenhang met de ontwikkeling van bedrijvigheid rond Suiker Unie is het noodzakelijk het provinciaal ruimtelijk beleid te herzien. De vestigingslocatie voor glastuinbouw was immers voorzien in samenhang met bedrijventerrein Moerdijkse Hoek. De rol van trekker, regisseur, facilitator en (mede)ontwikkelaar van dit herzieningstraject inclusief de plan-MERprocedure voor de glastuinbouw is in handen van onze provincie.

Op grond van de hierboven genoemde ontwikkelingen en besluiten sinds de vaststelling van het Streekplan Noord-Brabant 2002 nemen wij de volgende twee majeure ontwikkelingsopgaven op in de Interimstructuurvisie Noord-Brabant, te weten:

1. Logistiek Park Moerdijk (LPM): de ontwikkeling van netto 150 hectare terrein voor groot-schalige logistieke bedrijven in de oksel van de A16 en A17;
2. Het Agro- en Foodcluster West Brabant (AFC): de ontwikkeling van een glastuinbouwgebied van 250-300 hectare netto in samenhang met de ontwikkeling van aan Suiker Unie gelieerde bedrijvigheid. Op de bestaande terreinen van Suiker Unie kan 40-60 hectare netto door herontwikkeling een nieuwe bestemming krijgen. Daarnaast is de ontwikkeling van nieuw terrein beoogd van ca. 120 hectare bruto.

Beide projecten zijn opgenomen als majeure ontwikkelingsopgaven op de bij de Interimstructuurvisie Noord-Brabant behorende kaart Ruimtelijke Hoofdstructuur.

2.2 De betekenis van het Logistiek Park Moerdijk en het Agro- en Foodcluster voor West-Brabant

In economisch opzicht

De regio Zuid-West-Nederland is in de beleidsnota *Pieken in de Delta* (2004, Ministerie EZ) erkend als regio met belangrijke economische perspectieven, vooral vanwege de ligging tussen de zeehavens van Rotterdam en Antwerpen. Dit biedt kansen aan grote internationale ondernemingen in de logistieke bedrijvigheid, de chemie en de voedings- en genotmiddelindustrie. De provincies Noord-Brabant en Zeeland en de regio West-Brabant sluiten hierop aan met het in 2006 gepubliceerde programma *Pieken in de Delta* voor Zuidwest-Nederland. Als speerpunten zijn de thema's procesindustrie (maintenance en bio-energie), logistiek en toerisme gedefinieerd. Het Logistiek Park Moerdijk en het Agro- en foodcluster Moerdijk dragen in belangrijke mate bij aan de ontwikkeling van deze speerpunten en passen daarom goed in het door het Rijk aangegeven economisch perspectief.

In ruimtelijk-economisch opzicht

Wij streven naar een optimale ontwikkeling van beide majeure ontwikkelingsopgaven in aanvulling op de bestaande economische structuur van West-Brabant. Logistiek Park Moerdijk en AICD worden voor specifieke doelgroepen ontwikkeld. Het is van belang dat de profielen van Logistiek Park Moerdijk en AICD niet onnodig met elkaar overlappen en ook niet met de te ontwikkelen bedrijventerreinen van de stedelijke regio's van Midden en West-Brabant. In ieder geval streven wij ernaar dat er geen directe concurrentie optreedt tussen de beide majeure projecten onderling en met vergelijkbare projecten uit de regio. Wij hechten daarom veel belang aan een consequente en continue sturing op het vastgestelde logistieke respectievelijk agro-profiel van de twee majeure projecten. Wezenlijk in deze uitvoeringsstrategie is de regionale afstemming over fasering, segmentering en omvang van bedrijventerreinen in West-Brabant. Dit kan zo nodig resulteren in een aanpassing van de afspraken die eerder in de uitwerkingsplannen zijn vastgelegd. Deze afstemming dient afgerond te zijn voordat onderhavige locaties planologische geregeld zijn in een inpassings- c.q. bestemmingsplan.

In milieu- en ruimtelijk opzicht

West Brabant is een relatief open en groene regio gelegen tussen de omvangrijke verstedelijkte gebieden van Rotterdam en Antwerpen. Wij willen de kwaliteit van West Brabant als groene (open) buffer tussen deze verstedelijkte gebieden zo veel mogelijk behouden. Wij willen daarom selectief ruimte bieden aan economische ontwikkelingen die samenhangen met de ligging tussen de twee zeehavens.

Multimodaal terrein

Door de nabijheid van het bedrijventerrein Moerdijk ontstaat op Logistiek Park Moerdijk een multimodaal ontsloten terrein: het terrein ligt op tien minuten van een terminal van het kwaliteitsnet goederenvervoer en in aansluiting op zeehaven en binnenvaartroutes op ca. tien minuten rijden.

Wij kiezen met de projecten Agro- en Foodcluster en Logistiek Park Moerdijk voor concepten die leiden tot milieuwinst (bijvoorbeeld door efficiënter gebruik van energie, grond en hulpstoffen en het koppelen van bedrijfsprocessen en multimodaliteit) en die leiden tot ruimtewinst (door het bundelen van activiteiten als glastuinbouw).

Ons uitgangspunt bij de ontwikkeling van beide projecten is dat ze gezien de bovenregionale impact gepaard gaan met een stevige landschapsontwikkeling. Dit betekent dat nieuwe landschapskwaliteiten worden ontwikkeld met een betekenis voor bijvoorbeeld natuur, recreatie, en de ruimtelijke kwaliteit van de omliggende gebieden. Beide projecten moeten op zodanige wijze in het open zeekeigebied worden gepositioneerd dat zo goed mogelijk wordt aangesloten bij de aanwezige ruimtelijke kwaliteiten van het gebied.

Het open kleigebied in de oksel A16-A17 Moerdijk en een belangrijk deel van de Oud Prinslandse Polder zal transformeren van open akkerbouwgebied naar intensief verstedelijkt gebied. Om deze toename van het stedelijk ruimtegebruik zoveel mogelijk te beperken wordt bij de ontwikkeling van deze projecten ingezet op zorgvuldig ruimtegebruik.

Efficiënte koppeling

Op het Agro- en Foodcluster komen de glastuinbouw, procesindustrie, bio-energieproductie en logistiek bij elkaar. De provincie Noord-Brabant heeft in Dinteloord een ideale locatie om een aanzet te maken voor die bio-based economy. Het AFC kan de plek worden om uit biomassa waardevolle producten en processen te maken die de inzet van fossiele brandstoffen verminderen.

3 Logistiek Park Moerdijk

Voornemen

Op 2 februari 2007 hebben wij besloten de planvoorbereiding te starten voor de ontwikkeling van een grootschalig Logistiek Park van netto 150 hectare in de oksel van de A16 en A17. De plannen voor dit logistiek park kent een lange aanloop. Sinds 1992 zijn in het kader van het plan Moerdijkse Hoek onderzoeken uitgevoerd voor de uitbreiding van het bestaande bedrijventerrein Moerdijk. In dat kader hebben wij in maart 2001 opdracht gegeven planvoorbereidingen te starten voor de ontwikkeling van een grootschalig en vernieuwend bovenregionaal bedrijventerrein Moerdijkse Hoek van bruto 600 hectare. Nieuwe inzichten sinds eind 2005 hebben er toe geleid dat die 600 hectare deels niet meer nodig waren. Zo bleek eind 2005 dat Shell grondreserves beschikbaar kon stellen en dat op het bestaande bedrijventerrein meer ruimte beschikbaar was dan aanvankelijk voorzien. Dit gecombineerd met lagere prognoses voor nieuwe bedrijventerrein ontwikkeling, heeft er toe geleid dat een groot deel van de vraag waarvoor Moerdijkse Hoek was gepland op het bestaande bedrijventerrein Moerdijk (inclusief Shell) geaccommodeerd zou kunnen worden. Aangezien hiermee echter de vraag naar logistiek terrein niet volledig kan worden geaccommodeerd hebben wij er voor gekozen om naast de intensivering en herstructurering van het bestaande bedrijventerrein een nieuw logistiek park te ontwikkelen met een omvang van netto 150 hectare. Deze oplossing – een bovenregionaal logistiek park Moerdijk in combinatie met de intensivering van het bestaande bedrijventerrein, inclusief de benutting van het terrein van Shell – vormde daarmee een alternatief voor het oorspronkelijke plan Moerdijkse Hoek.

3.1 Nut en noodzaak Logistiek Park Moerdijk

Vanuit onze provinciale ruimtelijke visie moet het merendeel van de ruimtebehoefte aan bedrijventerreinen opgevangen worden in de stedelijke regio's, op het bovenregionale bedrijventerrein Moerdijk en op het Logistiek Park Moerdijk. De stedelijke regio's hebben daarbij niet alleen de taak om de groei van hun eigen bedrijvigheid op te vangen. Zij moeten ook ruimte bieden voor de vestiging van bedrijven van buiten Noord-Brabant en vestiging van regionale bedrijven die vanwege hun aard, schaal of functie niet langer passen in de landelijke regio's.

Wij kiezen er in ons ruimtelijk beleid nadrukkelijk voor de bedrijvigheid te concentreren op één locatie in plaats van op verschillende kleinere bedrijventerreinen verspreid over West-Brabant. Deze concentratiegedachte van verstedelijking is vastgelegd in ons ruimtelijk beleid, waaronder de Interimstructuurvisie Noord-Brabant. Het betreft één van de vijf leidende principes voor het provinciaal ruimtelijk beleid. Door concentratie wordt recht gedaan aan het principe van zuinig ruimtegebruik. Bovendien biedt concentratie de voorwaarden voor het ontstaan van symbiose (uitwisseling van energie, grondstoffen en water, gemeenschappelijk gebruik van bedrijfsfuncties en collectieve inzameling en afvoer van afvalstoffen), voordelen op sociaal maatschappelijk vlak (draagvlak voor gezamenlijke diensten) en leefbaarheid (voorkomen hinder en vervuiling en betere beheersbaarheid). Bovendien biedt het kansen voor de intensivering van het ruimtegebruik en vermindert het de landschappelijke aantasting.

Met de ontwikkeling van het Logistiek Park Moerdijk willen wij bedrijven met bijzondere vestigingscondities (grootschalig en multimodaal ontsloten door aansluiting op een zeehaven terrein) een plek kunnen bieden in Noord-Brabant teneinde de economische structuur te versterken. Hiermee wordt ook ruimte geboden aan de bovenregionale vraag. Door haar ligging op het knooppunt A16-A17 tussen Antwerpen en Rotterdam en veranderingen in de logistieke stromen

wereldwijd heeft Logistiek Park Moerdijk in onze ogen unieke potenties om zich voor logistieke dienstverleners als logistieke knooppunt te ontwikkelen. Door te kiezen voor een logistiek park dat via meerdere modaliteiten (weg, water, spoor) is ontsloten, wordt bijgedragen aan het verbeteren van de bereikbaarheid van Brabant en worden kansen voor multimodaal transport vergroot. Hierdoor wordt een bijdrage geleverd aan doelstellingen ten aanzien van energiebesparing, luchtkwaliteit en bereikbaarheid.

Vraag en aanbod

De (bovenregionale) ruimtevraag voor bedrijven met bijzondere vestigingscondities bedraagt op basis van onderzoek 353 hectare in de periode tot 2025 bij sterkere economische groei¹. De ruimtebehoefte komt grotendeels voort uit de logistiek (224 hectare) en de basischemie (94 hectare) en voor een kleiner deel uit de overige industriële sectoren. Het gaat hierbij om dezelfde doelgroep waarvoor ook in het verleden het terrein Moerdijkse Hoek was bedoeld. Dat wil zeggen bedrijven in de zwaardere milieucategorieën, grootschalige bedrijven of bedrijven die een multimodale ontsluiting nodig hebben. Op het huidige bedrijventerrein Moerdijk is na herstructurering circa 255 hectare bedrijventerrein (dus inclusief de vrijkomende gronden van Shell) beschikbaar voor uitgifte. Het bestaande bedrijventerrein Moerdijk biedt niet alleen kwantitatief, maar ook kwalitatief alle benodigde ruimte en locatievereisten om de ruimtevraag vanuit chemie, voedings- en genotmiddelen en energie- en waterproductie te faciliteren. De gronden binnen het bestaande bedrijventerrein Moerdijk zijn slechts deels geschikt voor logistieke bedrijven. Op grond van onderzoek nemen wij aan dat circa 75 hectare logistiek kan worden geaccommodeerd op het bestaande terrein. Voor het restant van circa 150 hectare is een nieuw logistiek park vereist. Door te kiezen voor een afzonderlijk logistiek park geven wij uitvoering aan ons beleid 'het juiste bedrijf op de juiste plaats' en voorkomen wij dat de schaarse gronden die nu bestemd zijn voor de zwaardere hindercategorieën worden benut voor logistieke bedrijven in de lagere milieucategorieën.

Daarnaast is in verschillende onderzoeken geconcludeerd dat het vanuit economisch en ruimtelijk opzicht de meest geschikte oplossing is deze 150 hectare netto in aansluiting op het bestaande bedrijventerrein Moerdijk te realiseren. In het plan-MER bovenregionaal logistiek park Midden- en West-Brabant is onderzocht of de locatie in de oksel van de A16/A17 ook vanuit milieuoogpunt de meest geschikte locatie is.

3.2 Locatieafweging voor een bovenregionaal logistiek park in Midden- en West-Brabant

3.2.1 Plan-MER bovenregionaal logistiek park Midden- en West-Brabant

Om een verantwoorde keuze te kunnen maken voor de ontwikkeling van een logistiek park zijn diverse onderzoeken, waaronder een plan-MER verricht.

In het plan-MER zijn locaties onderzocht aan de hand van geschiktheidseisen voor een bovenregionaal logistiek park.

Op grond van de verschillende vooronderzoeken zijn vier kritische geschiktheidseisen geformuleerd voor een bovenregionaal logistiek park:

- Multimodale ontsluiting. De locatie moet in de directe nabijheid liggen van wegtransportassen en voldoende diep vaarwater en zo mogelijk directe aansluiting hebben op een spoorverbinding;
- Minimaal 50 hectare. Vanwege de gewenste cluster- en synergievoordelen en de benodigde uitstraling als bovenregionaal logistiek park is het nodig dat de locatie minimaal 50 hectare per afzonderlijk terrein beslaat;

¹ Onderzoek DHV/RBOI, 2006. Binnen het provinciale beleid dient het hoge groeiscenario als basis voor de reserving van ruimte voor bedrijven.

- Kavels > 5 hectare. Ten behoeve van de grootschalige logistieke doeleinden moet het merendeel van de kavels op de locatie groter zijn dan 5 hectare of moet de locatie geschikt zijn voor de realisatie van kavels groter dan 5 hectare;
- Milieucategorie 3.1 - 3.2. Het terrein moet geschikt zijn voor bedrijven in de milieucategorie 3.1 en 3.2 van de VNG-lijst milieuzonering (dat zijn bijvoorbeeld logistieke bedrijven voor vervoer en overslag van goederen.).

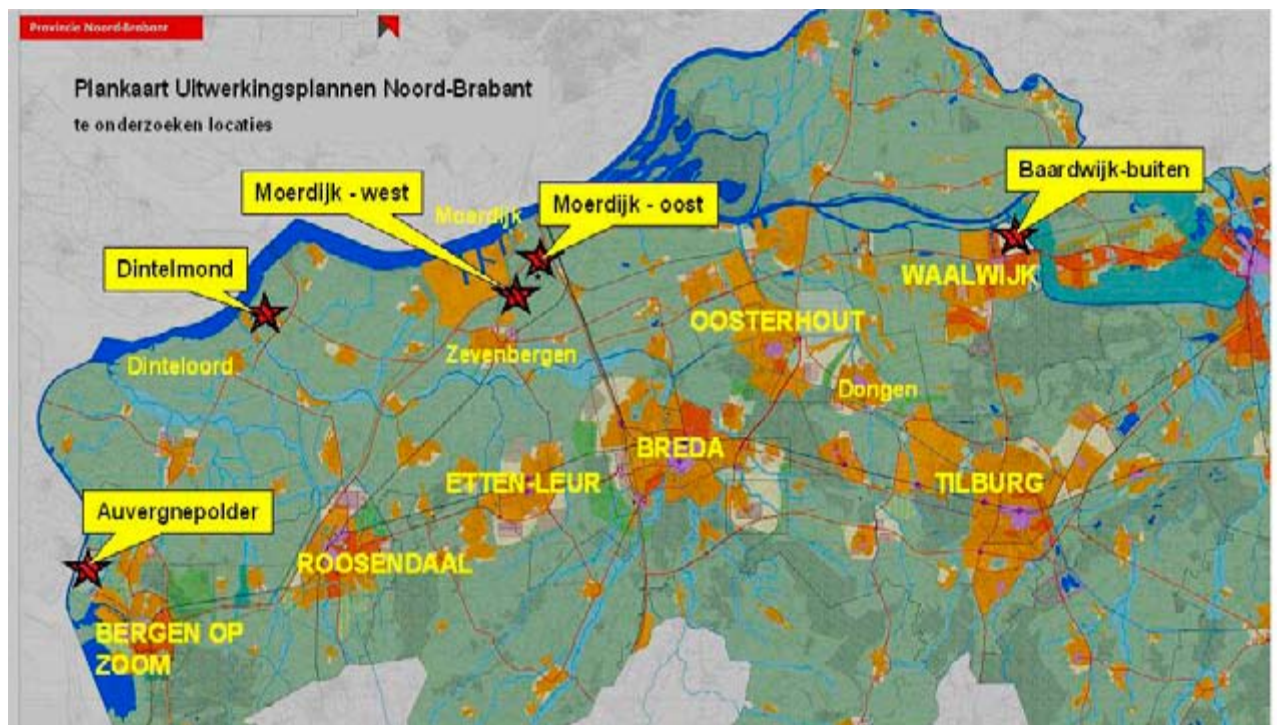
Vijf locatiealternatieven

Toetsing van potentiële locaties uit de eerdere onderzoeken aan deze criteria leverde vijf te onderzoeken locatiealternatieven op die allen voldoen aan de criteria: Auvergnepolder, Dintelmond, Moerdijk-west, Moerdijk-oost en Baardwijk-buiten.

Om de geschiktheid van de locaties te beoordelen, is in het plan-MER nagegaan wat de milieueffecten zijn voor de vijf onderscheiden locaties. Daartoe zijn de gebieden onderzocht op acht thema's: bodem en water, ecologie, landschap, cultuurhistorie en archeologie, verkeer en vervoer, geluid, luchtkwaliteit, externe veiligheid en energie (restwarmte)

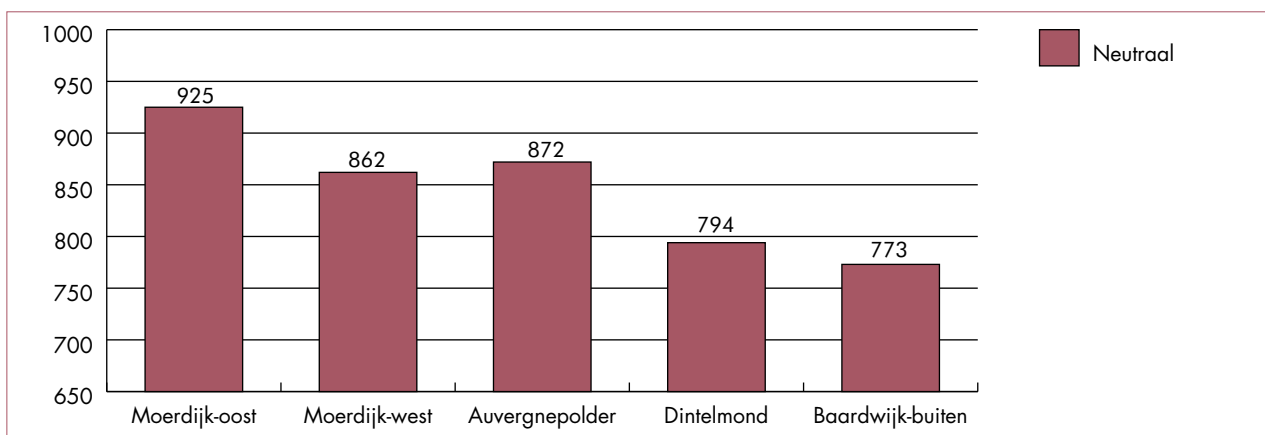
Resultaten effectbeoordeling

Voor een totaaloverzicht van de resultaten, moeten de scores van de acht thema's bij elkaar genomen worden. Daarbij kan elk thema even zwaar worden meegeteld, of er kan een wegingsfactor worden toegekend waardoor bepaalde thema's zwaarder meetellen dan anderen. In deze plan-MER zijn de resultaten in vijf verschillende 'weeg-scenario's' onderzocht: neutrale weging, weging volgens een lagenbenadering en weging volgens drie visies 'groen', 'grijs' en 'economisch'.



Neutrale weging

In eerste instantie is gekeken naar de effecten van de acht aspecten bij een neutrale weging: ieder van de acht aspecten telt daarbij dus even zwaar. De resultaten zijn samengevat in onderstaande grafiek. De maximale score bedraagt 1075 .



Een weging waarbij alle acht de aspecten – van bodem en water tot en met energie – even zwaar meetellen, zorgt ervoor dat Moerdijk-oost met 86% van de maximaal te behalen scores als beste uit de bus komt. Baardwijk-buiten scoort het laagst, maar kent toch nog een score van 72% van de maximale score.

Weging volgens een lagenbenadering

De lagenbenadering houdt in dat bij gebiedsontwikkeling wordt uitgegaan van een opbouw in drie lagen: ondergrond, netwerken en activiteiten. De ondergrond is opgebouwd uit bodem, water, natuur en groen, de tweede laag – netwerken – bestaat uit wegen, kabels en leidingen en de derde laag – activiteiten (occupatie) – bestaat uit wonen, werken en recreëren.

Door de lagenbenadering als uitgangspunt te nemen voor het ruimtelijk beleid, wordt het mogelijk het belang van bodem, water en groen meer accent te geven en functies als wonen en werken beter te koppelen aan de kenmerken van deze ondergrond en het infrastructurele netwerk. De lagenbenadering is een belangrijk uitgangspunt van ons ruimtelijk beleid. Een van de hoofdoelen van het ruimtelijk beleid is bij de ontwikkeling meer aandacht te besteden aan de onderste laag en de netwerklaag, zodat deze twee meer sturend kunnen worden voor ruimtelijke ontwikkelingen dan nu het geval is.

Door de aspecten te verdelen volgens de lagenbenadering en de aspecten van de onderste twee lagen zwaarder te laten wegen, kan een beoordeling volgens de lagenbenadering plaatsvinden. De hieronder afgebeelde tabel geeft aan hoe de wegingsfactoren in lagenbenadering verdeeld zijn.

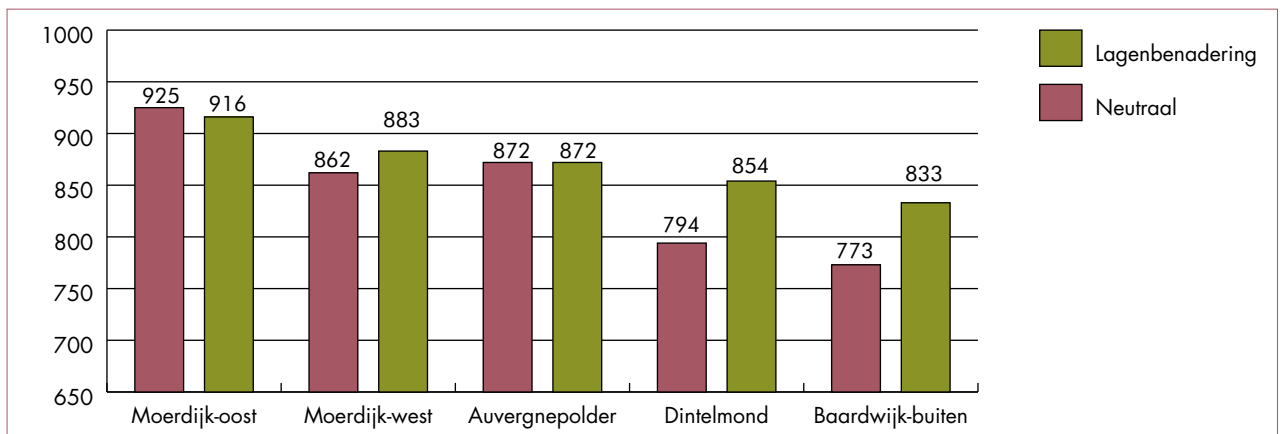
Laag	Gewicht
Onderste laag	51 %
Netwerken	33 %
Occupatiepatronen	16 %

Door de aspecten op deze manier te wegen, veranderen de resultaten ten opzichte van die van een neutrale weging. Uit het plan-MER blijkt dat alle locaties geschikt blijven, de verschillen zijn klein. Moerdijk-oost blijft als hoogste scoren en Baardwijk-buiten als laagste.

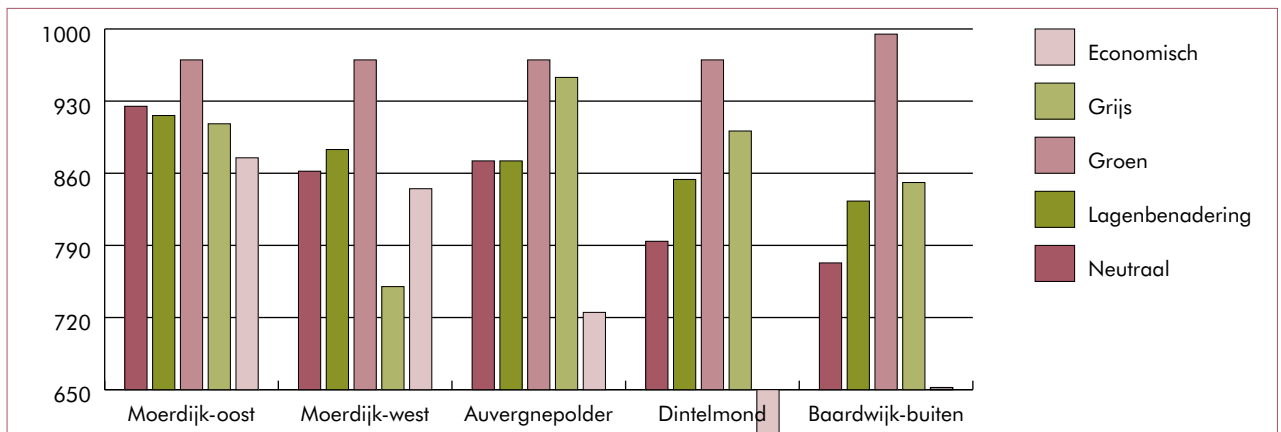
Wel valt op dat het verschil tussen de scores van de locaties kleiner is dan bij de neutrale weging. Dat komt doordat in de lagenbenadering thema's die relatief veel onderscheid in scores kennen (zoals geluid en energie) minder zwaar meewegen.

Groen, grijs of economisch

Een andere manier om de aspecten te wegen, kan door gebruik te maken van verschillende visies. In de plan-MER zijn visies geformuleerd onder de drie noemers 'groen', 'grijs' en 'economisch'. In de visie "groen" wordt de beoordeling bepaald door de aspecten bodem en water, natuur en



landschap, cultuurhistorie en archeologie. Binnen de visie 'grijs' zijn dat de scores voor de aspecten geluid, luchtkwaliteit en externe veiligheid. De visie 'economisch' wordt bepaald door de aspecten vervoer en energie. In de onderstaande grafiek zijn de resultaten van beoordeling volgens deze drie visies afgebeeld, samen met de eerder genoemde wegingen 'neutraal' en 'lagenbenadering'.



Visie Groen

De visie 'groen' levert scores op die erg dicht bij elkaar liggen. Dat is niet verwonderlijk, want bij de selectie van de locaties was al aangesloten bij deze visie. De kleine verschillen die er zijn, worden veroorzaakt door de scores op bodem en water: de locaties Moerdijk-oost en Baardwijk-buiten scoren op het thema bodem en water relatief slechter vanwege de lage ligging en relatief hoge grondwaterstanden en vanwege de aanwijzing van een deel van Moerdijk-oost als 'voorlopig reserveringsgebied waterberging 2016'. De verschillen zijn echter nauwelijks onderscheidend.

Visie Grijs

Ook een weging volgens de visie 'grijs' levert weinig onderscheid op, al zijn de verschillen iets groter dan die binnen de visie 'groen'. Auvergnepolder scoort het hoogst; Moerdijk-oost is goed voor een tweede plaats, met slechts 4,2 procentpunt verschil.

Visie Economisch

De spreiding in scores tussen de verschillende locaties is binnen de visie 'economisch' eveneens gering, maar groter dan die uit de andere visies. Dat is voor een belangrijk deel te wijten aan de scores op het thema energie, die immers doorwerken op het gehele gebied. De locatie Dintelmond scoort het slechtst, zowel op energie als op verkeer en vervoer. Moerdijk-oost scoort het hoogst.

Passende beoordeling

Naast het voeren van een plan-MER is het verplicht om voor een project als dit te onderzoeken of er een kans op een significant negatief effect bestaat, indien er ontwikkelingen zijn voorzien in de nabijheid van een Natura 2000-gebied. Dat is een onderzoek waarbij wordt nagegaan in hoeverre de voorgestelde plannen effecten hebben op beschermde gebieden. Vooral de toename van verkeer door de vestiging van het logistiek park was hierbij een belangrijk thema. Uit het onderzoek blijkt dat de locatie Moerdijk-oost geen significante effecten heeft op de naastgelegen Natura 2000-gebieden. Dit betekent voor het vervolgtraject (bestemmingsplan c.q. inpassingsplan) dat er geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig is. Ook geeft de plan-MER aan dat het Logistiek Park Moerdijk geen significante effecten heeft op de waterkwaliteit, watertemperatuur en waterstroming van het Hollandsch Diep.

Conclusies

Uit het plan-MER blijkt dat de locatie Moerdijk-oost de beste invulling geeft aan de belangrijkste locatie-eisen en -wensen voor een bovenregionaal logistiek park, zoals multimodaliteit en een goede ontsluiting en bereikbaarheid. Moerdijk-oost blijkt ook milieuoogpunt het beste te scoren, hoewel de andere locaties niet veel minder scoren. Zowel bij de neutrale gewichtenverdeling en de gewichtenverdeling volgens de lagenbenadering komt de locatie Moerdijk-oost als meest geschikte naar voren. Ook een weging van de aspecten volgens de visie 'economisch' geeft een voorkeur voor de locatie Moerdijk-oost. De verdeling van de aspecten volgens de visie 'groen' is weinig onderscheidend. Alleen de weging volgens de visie 'grijs' laat een voorkeur zien voor een andere locatie: de Auvergnepolder. Maar ook binnen die weging scoort de locatie Moerdijk-oost relatief goed met een tweede positie; het verschil met de Auvergnepolder is miniem.

Voorts is uit het onderzoek naar significante negatieve effecten dat in het kader van deze plan-MER is uitgevoerd, niet gebleken van dergelijke negatieve effecten op de naastgelegen Natura-2000-gebieden.

3.2.2 Overwegingen en conclusie inzake locatieafweging logistiek park

Wij onderschrijven de conclusies uit het plan-MER en komen aanvullend tot de volgende overwegingen. De locatie Moerdijk-oost heeft een strategische ligging in het transportnet: er is sprake van een goede (combinatie van) logistieke aansluitingen door de aanwezigheid van een knooppunt snelwegen, meerdere aansluitingen, een uitstekende spooraansluiting en koppeling aan zeehaven en binnenhaven. Het terrein heeft door zijn ligging een internationale concurrentiepositie. De ligging nabij een spoorwegstation zorgt voor de ontsluiting van een groot arbeidspotentieel. Ontwikkeling van Moerdijk-oost leidt bovendien tot concentratie van verstedelijking: de ontwikkeling sluit aan op het grootschalige haventerrein Moerdijk. Ook de locatie Moerdijk-west sluit hier op aan, doch deze locatie ligt dicht bij de woonkern Zevenbergen, waardoor deze locatie op minder bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak kan rekenen.

De locatie Moerdijk-oost heeft een beter bestuurlijk draagvlak dan de andere locaties, gezien het afsprakenkader en een convenant dat nu door Rijk, provincie en gemeente Moerdijk wordt voorbereid. Dit is ook gebleken uit de reacties van de verschillende gemeenten in de raadpleging op de selectie van de te onderzoeken locaties.

Conclusie

Op grond van de conclusies van het plan-MER en bovenstaande overwegingen kiezen wij voor de ontwikkeling van een logistiek park op de locatie Moerdijk-oost. Deze locatie is daarom als majeure ontwikkelingsopgave op de kaart behorende bij de Interimstructuurvisie Noord-Brabant aangewezen.

4 Het Agro- en Foodcluster West-Brabant (AFC)

Het Agro- en Foodcluster West-Brabant bestaat uit een clustering van bedrijven in de agro- en voedingsmiddelensector en glastuinbouw op en aansluitend aan het terrein van de suikerfabriek. Het Agro- en Foodcluster geeft de suikerfabriek nieuwe mogelijkheden om ook in de toekomst een belangrijke bijdrage te leveren aan de regio. De komst van andere bedrijven en glastuinbouw maakt het mogelijk om in onderlinge samenwerking voordeel te bereiken met innovatie, duurzaamheid en kostenbewust opereren.

Wat zijn de bouwstenen van AFC?

- Voor de glastuinbouwlocatie gaat het om circa 250-300 hectare netto 'glas'. Dit betekent een bruto glastuinbouwgebied van ca. 500 hectare;
- Van de bestaande terreinen van Suiker Unie in Dinteloord kan veertig tot zestig hectare door herontwikkeling een nieuwe industriële bestemming krijgen. Deze ruimte zal gebruikt worden voor toekomstige direct aan de suikerfabriek gerelateerde activiteiten;
- Daarnaast is de ontwikkeling van een nieuw terrein gepland grenzend aan dat van de suikerfabriek. Beoogde grootte: 120 hectare bruto;
- Het AFC is een integrale gebiedsontwikkeling waar een gelijktijdige en bovengemiddelde inspanning voor het landschap bij hoort.

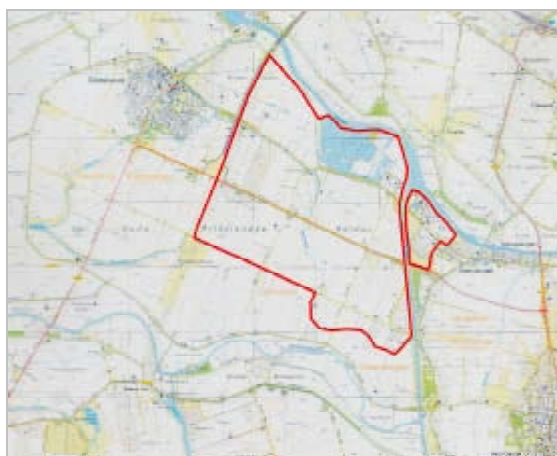
Symbiose en samenwerking

Het creëren van duurzaamheid vormt het uitgangspunt voor het plan. De suikerfabriek, de nieuwe bedrijven op het AICD en de glastuinbouw zullen streven naar steeds verdergaande symbiose en samenwerking.

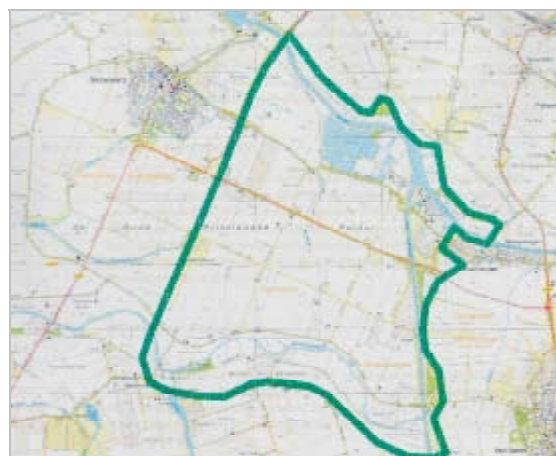
Efficiënte koppeling

De symbiose/samenwerking krijgt voornamelijk vorm op basis van:

- uitwisseling en gezamenlijk gebruik van stromen (grondstoffen, producten, nevenproducten, reststromen, energie en water);
- gezamenlijk gebruik van en investering in procesinstallaties en utilities (o.a. energiecentrale, later waterzuivering);
- gezamenlijk ingekochte en gedeelde services;
- gezamenlijk gebruik van ruimte en infrastructuur;
- uitwisseling op het gebied van personeel, kennis en ervaring, onderzoek.



Zoekgebied Agro- en Foodcluster West-Brabant



Zoekgebied landschappelijke ontwikkeling

4.1 Nut en noodzaak AFC

De drie samenhangende deelclusters suikerfabriek, AICD en glastuinbouw, kennen een eigen onderbouwing van nut en noodzaak. Echter, de essentie van de voorgenomen ontwikkeling is dat het geheel meer is dan de som der delen, zowel in de economische zin als op het beperken van de milieueffecten. Zowel de initiatiefnemers (Tuinbouwontwikkelingsmaatschappij en Suiker Unie), als de provincie Noord-Brabant, waterschap Brabantse Delta en de gemeenten Steenbergen en Halderberge sturen aan op een duurzaam en innovatief cluster van bedrijvigheid, zowel industrieel als landbouwkundig. De noodzaak ligt niet zozeer in een prognose van gebruikelijke trends, maar in het ruimte geven aan een doordacht en haalbaar ontwikkelingsconcept met als kernpunten economische ontwikkeling, beperking van verrommeling door concentratie, clustergerichte ontwikkeling van Biobased Economy en creëren van landschappelijke meerwaarde. In de *Visie Agrologistiek* (2001)² heeft het Rijk de ambitie vastgelegd om te willen komen tot verbetering van de efficiëntie in de agro- en foodsector langs drie wegen. Op de eerste plaats door clustering van primaire productie, verwerking en distributie van agrarische producten en voedingsmiddelen. Ten tweede door clusters met elkaar te verbinden zodat aanvoer van grondstoffen en afvoer van producten gebundeld kunnen worden. Tenslotte door het beter regisseren, sturen en beheersen van goederenstromen. Agroparken kunnen in dit verband een sleutelrol vervullen. Dit zijn ruimtelijke clusters van agrarische en niet-agrarische activiteiten. Dit concept biedt mogelijkheden voor het sluiten van kringlopen, het besparen van transport en het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit. Ook wordt een transparante productiewijze mogelijk. Het ACID geeft in samenhang met de suikerfabriek en de glastuinbouw invulling aan deze ambitie. Daarbij komt dat als gevolg van de sluiting van de suikerfabriek in Puttershoek er maar één complex van deze schaal in (de buurt van) West-Brabant overblijft waaraan rechtstreeks agro- en voedingsmiddelenindustrie kan worden gekoppeld³.

4.1.1 Nut en noodzaak projectvestiging glastuinbouw

Er is behoefte aan de ontwikkeling van een projectlocatie glastuinbouw in West-Brabant omdat:

- Met het Rijk in 2000 is afgesproken dat er ruimte wordt geboden voor overloop vanuit het westen van het land; De realisatie van een projectlocatie glastuinbouw in West-Brabant is opgenomen in provinciaal en landelijk beleid;
- De gesignaleerde en verwachte toekomstige ontwikkeling van de glastuinbouw-sector in Brabant heeft op de korte (tot 2010) en middellange termijn (2010-2020) een groeiende vraag naar goed ontsloten grote kavels tot gevolg;
- Voor Westlandse tuinders is een projectlocatie in Noordwest-Brabant een geschikte vestigingslocatie. Op basis van aannames⁴ zou een belangstelling voor 150-200 hectare netto glas kunnen worden ingeschat;
- De op handen zijnde provinciale saneringsregeling kan op basis van aannames⁵ leiden tot een ruimtevraag van 25-40 hectare op de projectlocatie voor verplaatsende glastuinders uit West-Brabant;

2 'Visie Agrologistiek, clusteren, verbinden en regisseren', Ministerie van LNV en V&Wi.s.m. Platform Agrologistiek, november 2001

3 Onderzoek BRO, Vught, maart 2005

4 In 2004 hebben 50-90 Westlandse tuinders verplaatsingsplannen. Het areaal dat deze tuinders betelen is 70-120 ha. Er is een geringe verplaatsingsbereidheid naar locaties in Noord- en Oost-Nederland. (LEI-rapport 'Verkasende Westlanders, Motieven en vestigingsfactoren van verplaatsende Westlandse telers', november 2005). Wanneer bedrijven gaan verplaatsen is er tevens sprake van een behoorlijke opschaling. Bij verplaatsing naar een projectlocatie zal al snel het dubbele / driedubbele aan oppervlak worden beteeld. De belangstelling wordt hiermee ingeschat op 150-200 ha netto glas (Witteveen en Bos i.s.m. RBOI, maart 2006, blz. 9).

5 In het westen van Noord-Brabant komen 60 glastuinbouwbedrijven in aanmerkingen voor verplaatsing. In de praktijk blijkt slechts 10-20% daadwerkelijk op een nieuwe locatie door te gaan met het bedrijf. Uitgaande van een bestaand oppervlak van 1 ha en de opschaling na verplaatsing (2 à 3 keer zo groot) komt het totale oppervlakte neer op 25-40 ha (Witteveen + Bos i.s.m. RBOI, maart 2006, blz. 9).

- Als glastuinbouw in de provincie Noord-Brabant een sector van belang wil blijven, is meer ruimte nodig. Er is de afgelopen jaren sprake geweest van een enorme schaalvergroting, zeker in de glasgroenteteelt;
- Om concurrerend te kunnen blijven produceren, is uitbreiding en nieuwe inrichting van kassengebieden noodzakelijk. Uit peilingen is gebleken dat er meer dan genoeg belangstelling is uit de sector. Zowel van tuinders uit Brabant, als van tuinders uit het westen van het land;
- Uitbreiding van het kassengebied levert ook werkgelegenheid op. Te verwachten valt dat de voorgestelde omvang goed is voor ongeveer 1.500 arbeidsplaatsen;
- De ontwikkeling van nieuwe glastuinbouwgebieden levert milieuwinst op: de nieuwe kassen zijn duurzamer dan de oude en door schaalvergroting, bundeling van activiteiten en nieuwe productiemethoden zijn milieueffecten geringer en beter beheersbaar. Bovendien zijn de arbeidsomstandigheden in nieuwe kassen beter.

Concluderend wordt gesteld dat een projectlocatie glastuinbouw van 250-300 hectare netto glas in West-Brabant noodzakelijk is om te voldoen aan de provinciale concentratie-doelstelling en de doelstelling om de glastuinbouwsector zich duurzaam te laten ontwikkelen. Met de overige ruimte die nodig is -tussen en om de kassen- betekent het dat een bruto gebied benodigd is van 500 hectare.

In opdracht van Gedeputeerde Staten is nader onderzoek gedaan naar de marktpotentie en het nut en de noodzaak van de voorgenomen projectvestiging glastuinbouw te Dinteloord⁶. Uit dit onderzoek is naar voren gekomen dat 39% van de tuinders in Noord-Brabant uitbreidingsplannen heeft, waarvan 27% dit op een nieuwe/andere locatie wil. In het westen van het land geldt dat 27% van de tuinders uitbreidingsplannen heeft, waarvan 50% op een nieuwe / andere locatie. Voor tuinders uit Noord-Brabant komen Dinteloord en Deurne als locaties voor uitbreidingsplannen naar voren. Voor tuinders uit het westen van het land worden naast Dinteloord, het Westland, de Zuidplaspolder en Zeeland genoemd. Het berekend marktpotentieel loopt uiteen van 325 tot 537 hectare. Hiervan betreft ruim een kwart voor tuinders uit Noord-Brabant.

4.1.2 Nut en noodzaak Agro-industrieel Complex Dinteloord

Voor de ontwikkeling van een AICD, gekoppeld aan de suikerfabriek, heeft de provincie in het Streekplan Noord-Brabant 2002 de planologische basis gelegd. De overwegingen die daarbij een rol hebben gespeeld zijn de volgende:

Behouden en versterken sterke concurrentiepositie suikerfabriek

De suikerfabriek heeft een belangrijke betekenis voor het economisch functioneren van de regio. De Nederlandse suikerfabrieken behoren tot de grootste en meest efficiënte suikerfabrieken in Europa. De Europese suikerregeling is de laatste jaren aan verandering onderhevig. De Europese suikermarkt is de laatste jaren sterk in beweging. In verband daarmee is de suikermarktordening in juli 2006 ingrijpend veranderd. De verwachting is dat de minimum bietenprijs in de toekomst zal dalen. De interventieprijs wordt een referentieprijs en zal daarmee ook dalen. Het totale quotum in de EU zal dalen op basis van een herstructureringsregeling door uitkoop. Suiker Unie heeft zich op deze situatie al grotendeels voorbereid door het doorvoeren van rationalisatie en concentratie van de productie in Dinteloord. Daarmee is de suikerfabriek in Dinteloord de suikerfabriek met grootste suikerproductiecapaciteit in de EU geworden. Om de concurrentiepositie binnen Europa te kunnen verdedigen, moet Suiker Unie haar suikerproductiekosten verlagen. Daarnaast is gezocht naar andere innovatiemogelijkheden om de rol van motor van de West-Brabantse agro-industrie economisch te kunnen blijven vervullen. Mogelijkheden om operationeel en innovatief samen te werken met andere bedrijven kan daarin een grote rol spelen. Een agro-in-

⁶ 'Onderzoek marktpotentie en het nut en noodzaak van de voorgenomen projectvestiging glastuinbouw te Dinteloord', marktonderzoeksbureau Motivaction, 2006

dustrieel complex past, mede in het kader van de beoogde symbiose/samenwerking, goed binnen deze bedrijfsstrategie.

Behouden en versterken sterke concurrentiepositie regio West-Brabant

De regio West-Brabant heeft een sterke concurrentiepositie opgebouwd in de voedings- en genotmiddelenindustrie en de chemische sector. Evenals elders in Noord-Brabant en Nederland staat de agrarische sector onder grote druk. De traditionele band tussen de primaire sector en de verwerkende industrie in de regio wordt steeds losser. Het concept van het AICD beoogt een bijdrage te leveren aan de sterke positie van de voedings- en genotmiddelenindustrie en waar mogelijk de band met de agrarische sector te herstellen door nieuw perspectief te bieden⁷. In het *Gebiedsplan Brabantse Delta* (2005) wordt aangegeven dat er op het terrein van de suikerfabriek en in de omgeving plannen zijn voor grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen, waaronder bijvoorbeeld het AICD. Hierbij wordt gepleit voor een integrale afweging bij de uitwerking van de ontwikkelingen. Wij hebben in onze motie d.d. 4 maart 2005 bevestigd dat de suikerbietenenteelt en suikerfabriek belangrijk zijn voor de agrarische economie en werkgelegenheid van Noord-Brabant. Vanwege dat belang willen wij de suikersector behouden en toekomstperspectief bieden. Bij de suikerfabriek zien wij, onder voorwaarden, mogelijkheden voor innovatieve ontwikkelingen, met voordelen voor economie en milieu via een clustering van bedrijven. Het AICD geeft invulling aan deze voorgestelde ontwikkelingen.

4.2 Locatieafweging AFC

De locatieafweging voor de ontwikkeling van het AICD heeft al bij de voorbereiding van het Streekplan 2002 plaatsgevonden en is bovendien nadrukkelijk gekoppeld aan de aanwezigheid van de suikerfabriek. Vanwege gewijzigde inzichten ten aanzien van de ontwikkeling van glastuinbouw op Moerdijkse Hoek is halverwege 2004 gestart met het vinden van een geschikte locatie voor de ontwikkeling van een projectvestiging glastuinbouw. De ontwikkeling van een dergelijke projectvestiging is noodzakelijk vanwege zowel rijksbeleid als vanuit de opvang van de Brabantse behoefte.

Er heeft daarom geen plan-MER plaatsgevonden voor het AICD. Er was alleen een plan-MER nodig voor de projectlocatie glastuinbouw, aangezien het een projectlocatie betreft van circa 250-300 hectare netto glastuinbouw. Gelet op deze omvang vereist de Wet milieubeheer dat een milieueffectrapport wordt gemaakt bij de voorbereiding van het plan dat de locatie voor de projectvestiging aanwijst.

4.2.1 Plan-MER glastuinbouw in West Brabant

In het *Plan-MER (SMB) Glastuinbouw West-Brabant*, maart 2006⁸, opgesteld in opdracht van Gedeputeerde Staten, is onderzocht welke plaats of plaatsen in West-Brabant geschikt zijn voor vestiging van een dergelijk oppervlak aan glastuinbouw. Deze plan-MER geeft de beleidskaders weer, maakt duidelijk wat de keuzecriteria zijn en geeft aan welke locaties op grond van deze criteria het meest geschikt lijken. Beoogd wordt om op basis van de informatie uit het plan-MER een verantwoorde beslissing te nemen over de te ontwikkelen locatie en welke de belangrijke aandachtspunten zijn voor de vervolgfasen van het (ruimtelijk) planproces.

Er zijn vier gebieden onderzocht, alle gelegen in West-Brabant, te weten:

- Het Brabants Westland in de gemeente Steenbergen;
- De locatie Fijnaart/Heijningen in de gemeente Moerdijk;
- De Oud Prinslandse Polder in de gemeente Steenbergen;
- De Groote Spiepolder in de gemeente Moerdijk.

⁷ Ruimtelijke onderbouwing AICD, BRO, januari 2006

⁸ Witteveen + Bos in samenwerking met RBOI, maart 2006



Waarom alleen in West-Brabant?

Belangrijkste reden voor de beperking van het zoekgebied tot West-Brabant, is dat de provincie in beleidsdocumenten heeft aangegeven ruimte te willen bieden voor een projectlocatie in Oost-Brabant en in West-Brabant. In West-Brabant is al tweederde van het Brabantse glasareaal gevestigd is. Door daarbij aan te sluiten wordt het glastuinbouwcluster in deze regio versterkt. Bundeling van glastuinbouwactiviteiten heeft verder als voordeel dat de milieudruk kleiner kan worden en minder verspreid is. Ontwikkeling in West-Brabant sluit ook aan bij de door het Rijk ingezette beleidslijn voor ontwikkeling van de Zuid-West-as. Tot slot is er in West-Brabant fysiek het meeste ruimte voor glastuinbouw en ligt het Zuid-Hollandse Westland relatief dichtbij.

Beoordelingscriteria

Voor de beoordeling van de locaties zijn twee sets criteria gebruikt: criteria voor een duurzame locatie (de vestigingsaspecten) en criteria voor milieugevolgen. Bij de vestigingsaspecten ging het om toetsing aan praktische mogelijkheden, zoals de fysieke ruimte, planologische belemmeringen, de mogelijkheid tot grootschalige verkaveling en eventuele belemmering door natuurwaarden, cultuurhistorie en landschap. Verder werd getoetst of het geplande gebied niet conflicteert met bijvoorbeeld grondwaterbeschermingsgebieden en of de bereikbaarheid voldoende was. Ook is gekeken of er aansluiting mogelijk is bij bestaande glastuinbouw en of er synergiemogelijkheden zijn, zoals het benutten van restwarmte en CO₂ van andere bedrijven. De tweede reeks criteria waarop getoetst is, zijn de milieugevolgen ten opzichte van de referentiesituatie (dit is de situatie waarin er niets verandert aan de gebieden).

Het gaat daarbij om 21 criteria, gebundeld in 8 thema's: bodem en water; biodiversiteit; landschap; archeologie en cultuurhistorie; bereikbaarheid; geluid; lucht en licht. Binnen die thema's werd gekeken naar onder meer bedreiging van waardevolle kreken, beschermde gebieden, beschermde soorten, landschappelijke waarden, aantasting van archeologisch waardevolle gebieden, maar ook naar verkeersveiligheid, geluidhinder, luchtkwaliteit en lichthinder.

Conclusie Plan-MER over de locaties

De beoordeling van de vier locaties op de genoemde criteria levert een duidelijke ranglijst op. De Oud Prinslandse Polder lijkt veruit de meest geschikte locatie. Op een gedeelde tweede plaats staan het Brabants Westland en het gebied Fijnaart-Heijningen. De Grootte Spieepolder lijkt de minst geschikte locatie. Per locatie kan de volgende conclusie getrokken worden:

- De *Oud Prinslandse Polder* heeft voldoende ruimte, efficiënte verkavelingsmogelijkheden, en door de nabijheid van Suiker Unie kan gebruik gemaakt worden van reststromen. Verder heeft het gebied een goede bereikbaarheid en kansen voor landschapstransformatie. Aandachtspunten voor deze locatie vormen het vereiste veiligheidsniveau tegen wateroverlast, de zwaar beschermde of rode lijstsoorten en de landschappelijke waarde en cultuurhistorisch waardevolle elementen;
- Voor het *Brabants Westland* lijkt een goede afronding van de huidige glastuinbouwlocatie een kans. Hierbij kunnen belangrijke knelpunten als waterhuishouding en onderliggend wegennet in één keer integraal worden opgelost. De geprojecteerde A4 door de locatie zou als afronding van het gebied in westelijke richting kunnen worden gezien. Daarbij blijft er ten noorden van de huidige locatie nog circa 100 hectare over als mogelijk vestigingsgebied;
- Bij *Fijnaart-Heijningen* vormen de aanwezige lintbebouwing en de buurtschappen in het plangebied een nadeel voor een te realiseren glastuinbouwgebied. Door de bebouwing en dijken zijn er nogal wat onbruikbare stukken land en dat kan efficiënte, grootschalige verkaveling in de weg staan. Ook op milieugebied zijn er nogal wat aandachtspunten. Met de (uitbreidings-)ruimte en de synergiemogelijkheden met Suiker Unie, onderscheidt het gebied zich niet van de Oud Prinslandse Polder;
- De *Grootte Spieepolder* kent als (zelfstandige) locatie van de vier onderzochte de meeste nadelen. De belangrijkste is de beperkte ruimte, waardoor het überhaupt de vraag is of er netto 250 ha glastuinbouw is te realiseren. Het relatief kleine gebied tussen het spoor en de Achterdijk is minder bruikbaar en het deel ten westen van de Hazeldonkse zandweg is inefficiënt verkaveld. Verder is de huidige luchtkwaliteit van dien aard dat de komst van glastuinbouw zou zorgen voor een juridische belemmering onder de huidige regelgeving. Daarbij vormt lichthinder ook een bezwaar in dit gebied.

4.2.2 Overwegingen en conclusie inzake locatieafweging glastuinbouw

De Oud Prinslandse Polder lijkt op basis van het plan-MER veruit de meest geschikte locatie. Aspecten en kenmerken die daarbij een rol spelen zijn de beschikbare (uitbreidings)ruimte, de efficiënte verkavelingsmogelijkheden, de mogelijkheden voor gebruik van reststromen van de Suikerunie en de koppeling aan het AICD, de goede bereikbaarheid en ontsluiting, de kansen voor landschapstransformatie en de relatief beperkte aantasting van de leefbaarheid. Deze conclusies vinden wij van belang om mee te nemen bij ons afwegingsproces van projectvestigingslocaties voor glastuinbouw in West-Brabant. Daarnaast zijn er nog andere aspecten die een rol spelen bij onze besluitvorming:

Oud Prinslandse polder

De gemeente Steenberghe heeft aangegeven dat zij de projectvestigingslocatie voor glastuinbouw graag aansluitend op de suikerfabriek en het AICD gestalte ziet krijgen.

Uit informatieavonden met inwoners van Dinteloord blijkt dat ook de bevolking in beginsel positief tegenover de eventuele ontwikkeling van glastuinbouw staat. Het maatschappelijk verzet en daarmee het procesrisico van de ontwikkeling van glas wordt gelet hierop lager ingeschat dan bij de andere drie locaties. Bovendien hebben de TOM en Suiker Unie zeer concrete plannen om in gezamenlijkheid het Agro- en Foodcluster West-Brabant in de Oude Prinslandse Polder te ontwikkelen.

Brabants Westland

De locatie Westland in de gemeente Steenberghe heeft bestuurlijk onvoldoende draagvlak en bovendien is er nog geen definitieve duidelijkheid over het tracé van de A4. De gevolgen van de verschillende door Rijkswaterstaat opgestelde tracévarianten op de vestigingslocatie zijn dat ze kunnen leiden tot:

- scheiding van de projectlocatie van het bestaande glastuinbouwgebied;
- onduidelijke afbakening van het glastuinbouw gebied ten opzichte van het landschap;
- een onacceptabele verkleining van het vestigingsgebied.

Fijnaart Heijningen

De polders bij Fijnaart/Heijningen zijn geschikt voor de vestiging van een projectlocatie glas. De polders scoren zowel op vestigingsaspecten als milieugevolgen minder positief dan de Oude Prinslandse Polder. Bovendien is er op deze locatie geen concreet initiatief bekend.

Vanuit de aanwezigheid van diverse linten en buurtschappen wordt de maatschappelijke weerstand tegen een eventuele ontwikkeling van glas als hoog ingeschat. Tot slot is de bestuurlijke wens van de gemeente Moerdijk om hier een projectlocatie glastuinbouw te ontwikkelen niet bekend.

De Groote Spiepolder

De Spiepolder in de gemeente Moerdijk is de kleinste polder van de vier. Daarnaast kent de bestaande verkaveling nogal wat beperkingen wat een effectieve en efficiënte inpassing van glastuinbouwkavels moeilijk zal maken.

Bestuurlijk heeft de gemeente Moerdijk onlangs kenbaar gemaakt dat zij het in het gebiedsplan aangegeven doorgroeigebied te groot vindt. Een bestuurlijke bereidheid om hier 500 hectare bruto glas te realiseren lijkt dan ook niet te verwachten. Tot slot is ook in de Spiepolder geen initiatief voor de ontwikkeling van een projectvestigingslocatie bekend. Wij stellen vraagtekens bij de uitvoerbaarheid van deze locatie.

Combinatie Spiepolder en Westland

De door Witteveen+Bos voorgestelde variant van een combinatie van Westland en Spiepolder is vanwege de zeer beperkte ruimte in zowel het Westland als de Spiepolder ook niet voldoende om een duurzame projectlocatie te ontwikkelen. Daarnaast spelen bij de combinatie dezelfde nadelen als bij de afzonderlijke locaties.

Conclusie

Op grond van bovenstaande informatie en bovenstaande overwegingen inzake de vestigingsaspecten en de milieugevolgen van de vier locaties volgt een consistent beeld. Wij kiezen daarom voor de Oude Prinslandse Polder als locatie voor de projectvestiging van glastuinbouw. Deze locatie hebben wij daarom als onderdeel van de majeure ontwikkelingsopgave Agro- en Foodcluster West-Brabant op de kaart behorende bij de Interimstructuurvisie Noord-Brabant aangewezen.

5 Hoe verder ?

Om de realisering van beide majeure projectlocaties op korte termijn mogelijk te maken gaan we actief met de gebiedsgemeenten en andere relevante partijen overleggen over de verdere planontwikkeling. Daarbij wordt bezien welke overheid verantwoordelijk wordt voor het concrete planproces: of de provincie door middel van de opstelling van een inpassingsplan, of de gemeente door middel van de opstelling van een bestemmingsplan. In ieder geval moet ten behoeve van deze verdere planvorming een besluit-MER opgesteld worden. Wij hebben bij de uitwerking van deze projecten vooral aandacht voor de totstandkoming van een landschappelijk goed ingepast en innovatief ruimtelijk concept voor zowel het AFC als het Logistiek park Moerdijk.

Logistiek Park Moerdijk

Het jaar 2007-2008 wordt gebruikt voor de voorbereiding van een bestuursovereenkomst met het Rijk en de gemeente Moerdijk conform de intentieovereenkomst gebiedsontwikkeling Moerdijk. De bestuursovereenkomst kan alleen gesloten worden als er sprake is van een sluitende exploitatie. Voor een sluitende exploitatie is het noodzakelijk dat een financiële participatie van derde partijen wordt bevorderd. Wij investeren in de exploitatie van het Logistiek Park en in de realisatie van de provinciale randweg Zevenbergen. De revenuen van het bedrijventerrein worden ingezet ten behoeve van flankerend beleid van de gemeente Moerdijk. Zodra een sluitende exploitatie kan worden vastgelegd in een overeenkomst tussen rijk, provincie en gemeente kunnen de verdere ruimtelijke procedures worden doorlopen. Uitvoering wordt voorzien vanaf 2010.

Agro- en Foodcluster West-Brabant

Wij investeren in het Agro- en Foodcluster West-Brabant door inzet van de zogenoemde ILG-middelen (stimuleringsfonds duurzame glastuinbouw) en vanuit het programma Mooi Brabant in het kader van de uitvoering van landschapsontwikkeling. Daarnaast initiëren wij een publiek private samenwerking waarbij een ontwikkelingsmaatschappij zal zorgdragen voor de uitvoering, de ontwikkelingsmaatschappij Glastuinbouw Dinteloord. Wij participeren hierin als aandeelhouder. Gelet op de dringende behoefte aan ruimte voor glastuinbouw is het streven dat in 2009/2010 de schop de grond in gaat en in 2014 het tuinbouwgebied gereed is. De verwachting is dat in 2020 het Agro- en Foodcluster West-Brabant als geheel gereed is.

Bijlage 1: Samenvatting Plan-MER bovenregionaal logistiek park Midden- en West-Brabant

Samenvatting

Voor u ligt de samenvatting van het PlanMER / Milieurapport dat in opdracht van de Provincie Noord-Brabant is geschreven om af te wegen wat vanuit milieuoogpunt de beste locatie is voor een nieuw bedrijventerrein: het "Bovenregionaal logistiek park Midden- en West-Brabant". Uit de afweging wordt duidelijk dat – hoewel de effectverschillen niet heel erg groot zijn – de locatie Moerdijk-oost het meest geschikt is. De locatie voldoet bovendien aan de belangrijkste locatie-eisen en –wensen, zoals multimodaliteit en een goede ontsluiting en bereikbaarheid.

Het planMER wordt samen met de (ontwerp-)interimstructuurvisie 2008 ter inzage gelegd voor inspraak en raadpleging van de betrokken bestuursorganen. Tevens wordt het milieurapport voor advies voorgelegd aan de Commissie voor de milieueffectrapportage.

Inleiding

Provinciale Staten van Noord Brabant hebben begin 2007 het voornemen uitgesproken voor de ontwikkeling van een bovenregionaal logistiek park van netto 150 hectare. Om dit planologisch mogelijk te maken wil de provincie Noord-Brabant het locatiebesluit voor het bovenregionale logistieke park vastleggen in de interimstructuurvisie 2008. Het locatiebesluit in de interimstructuurvisie is planm.e.r.-plichtig. Doel van de planm.e.r.-procedure is het milieubelang bij deze afweging een volwaardige plaats te geven. Het voorliggende milieurapport dient dan ook als basis voor de te maken afweging: de *locatiekeuze* van het bovenregionaal logistieke park. De centrale vraag is dus: waar kan een bovenregionaal logistiek park het beste gevestigd worden.

Wat vooraf ging

De plannen voor het bedrijventerrein dat onderwerp is van deze planm.e.r.-studie, kennen een lange aanloop. Sinds 1992 zijn in het kader van het plan Moerdijkse Hoek onderzoeken uitgevoerd voor de vestiging en uitbreiding van bedrijventerreinen. Dat resulteerde in 2001 in plannen voor een grootschalig en vernieuwend bovenregionaal bedrijventerrein Moerdijkse Hoek van 600 hectare. Die 600 hectare was deels niet meer nodig toen eind 2005 bleek dat Shell grondreserves beschikbaar kon stellen en dat op het bestaande bedrijventerrein meer ruimte beschikbaar was dan aanvankelijk voorzien. Na een reeks alternatieve plannen en onderzoeken, hebben Provinciale Staten medio 2006 ingestemd met vervolgstappen die een duurzame oplossing voor de ruimtevraag moeten bieden. Daarbij wordt het bestaande bedrijventerrein Moerdijk (inclusief Shell) benut voor chemie en aanverwante bedrijvigheid, het Ecopark wordt bestemd voor bedrijven op het gebied van milieu en openbaar nut en de locatie Roode Vaart wordt beschikbaar gehouden voor toekomstige havenontwikkelingen.

Met deze oplossing was een groot deel, maar niet de volledige ruimtevraag geacommodeerd. Daarom is daarnaast de keuze gemaakt om een bovenregionaal logistiek park te ontwikkelen met een omvang van netto 150 hectare. Deze oplossing – een bovenregionaal logistiek park Moerdijk in combinatie met de intensivering van het bestaande bedrijventerrein, inclusief de benutting van het terrein van Shell – vormde daarmee een alternatief voor het oorspronkelijke plan Moerdijkse Hoek.

Dit planm.e.r. heeft alléén betrekking op de locatiekeuze voor het bovenregionaal logistiek park, vast te leggen in de structuurvisie *Brabant in Balans Interimvisie 2008*. De benutting van de gronden op het huidige zeehaventerrein Moerdijk (waaronder de Shell-grondreserve) is namelijk planologisch al mogelijk.

Vijf alternatieve locaties

In de planm.e.r.-studie wordt onderzocht wat de beste locatie is voor het geplande bedrijventerrein. Daarvoor moesten alternatieve locaties worden geselecteerd aan de hand van geschiktheidseisen voor een bovenregionaal logistiek park. Zowel alternatieve locaties als geschiktheidseisen zijn onderzocht in verschillende vooronderzoeken, waarvan het rapport *Afsprakenkader Zeehaventerrein Moerdijk - Uitwerking Regioanalyse Logistiek* de belangrijkste is. Daarnaast is gebruik gemaakt van de locatiestudie die ook de

onderbouwing vormde voor de locatiekeuze in het oorspronkelijke MER Moerdijkse Hoek (600 ha.) uit 2001.

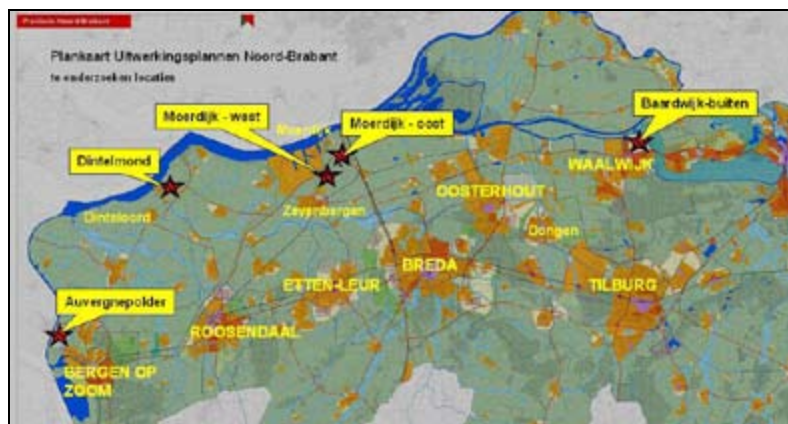
Geschiktheidseisen

Op grond van de verschillende vooronderzoeken zijn vier kritische geschiktheidseisen geformuleerd voor een bovenregionaal logistiek park:

- **Multimodale ontsluiting.** De locatie moet in de directe nabijheid liggen van wegtransportassen en voldoende diep vaarwater en zo mogelijk directe aansluiting hebben op een spoorverbinding.
- **Minimaal 50 hectare.** Vanwege de gewenste cluster- en synergievoordelen en de benodigde uitstraling als bovenregionaal logistiek park is het nodig dat de locatie minimaal 50 hectare per afzonderlijk terrein beslaat.
- **Kavels > 5 hectare.** Ten behoeve van de grootschalige logistieke doeleinden moet het merendeel van de kavels op de locatie groter zijn dan 5 hectare of moet de locatie geschikt zijn voor de realisatie van kavels groter dan 5 hectare.
- **Milieucategorie 3.1 - 3.2.** Het terrein moet geschikt zijn voor bedrijven in de milieucategorie 3.1 en 3.2 van de VNG-lijst milieuzonering. (Dat zijn bijvoorbeeld logistieke bedrijven voor vervoer en overslag van goederen.).

Vijf locatiealternatieven

Toetsing van potentiële locaties uit de eerdere onderzoeken aan deze criteria leverde vijf te onderzoeken locatiealternatieven op die allen voldoen aan de criteria: Auvergnepolder, Dintelmond, Moerdijk-west, Moerdijk-oost en Baardwijk-buiten. Hieronder worden ze kort gekarakteriseerd.



De vijf locaties die in de planm.e.r.-studie op hun effecten zijn onderzocht.

1 Auvergnepolder. Dit gebied van circa 373 hectare in de gemeente Bergen op Zoom, grenst aan bedrijventerrein Theodorushaven. Het is momenteel in gebruik als landbouwgrond. Het gebied heeft wegverbindingen met de Provinciale weg N286 richting de toekomstige A4. Voor de verbinding met het water, grenst het aan het Schelde Rijnkanaal. Er is geen verbinding met een spoorlijn.

2 Dintelmond. De locatie Dintelmond, ten westen van de A29/A4, grenst aan het bestaande bedrijventerrein Dintelmond in de gemeente Moerdijk en is circa 227 hectare groot. Momenteel is het gebied in gebruik als landbouwgrond. Er is een indirecte ontsluiting via de A29 en voor het watervervoer sluit het gebied aan op de Dintel. Er is geen spoorverbinding.

3 Moerdijk-west. De locatie Moerdijk-west ten noordoosten van Zevenbergen, ook wel de Nassaupolder genoemd, is circa 271 hectare groot en momenteel in gebruik als landbouwgrond. Voor het verkeer kan het terrein direct aansluiten op de A17/A59; scheepvaartverkeer kan gebruik maken van de Roode Vaart en het havenbekken van de Roode Vaart. Op circa 500 meter van het gebied is een spoorverbinding naar industrieterrein Moerdijk.

4 Moerdijk-oost. In de oksel van de A16/ A17 in de gemeente Moerdijk ligt het gebied Moerdijk-oost. Dit circa 233 hectare grote landbouwgebied grenst direct aan zeehaventerrein Moerdijk. Er zijn directe aansluitingen op de A16/A59 en de A17/A59. Voor scheepvaartverkeer grenst het direct aan de Rode vaart en het havenbekken van de Roode Vaart. Op circa 500 meter van het gebied is een spoorverbinding naar industrieterrein Moerdijk en ligt het station Lage Zwaluwe.

5 Baardwijk-buiten. Dit gebied van circa 304 hectare in de gemeente Waalwijk grenst aan het bedrijventerrein Waalwijk-haven en is momenteel in gebruik als landbouwgrond. Het heeft een goede aansluiting op de A59 en op de Maas. Er is geen spoorweg.

Werkwijze effectbeoordeling

Om de geschiktheid van de locaties te beoordelen is in het planMER nagegaan wat de milieueffecten zijn voor de vijf onderscheiden locaties. Daartoe zijn de gebieden onderzocht op acht thema's:

- bodem en water
- ecologie
- landschap, cultuurhistorie en archeologie
- verkeer en vervoer
- geluid
- luchtkwaliteit
- externe veiligheid
- energie (restwarmte)

Voor elk van deze acht milieuthema's zijn beoordelingskaders geformuleerd, waarin wordt aangegeven uit welke aspecten een beoordelingsthema is opgebouwd en welke criteria zijn gehanteerd voor de beoordeling van een aspect. Voor ieder aspect heeft iedere locatie een beoordeling gekregen tussen de 0 (zeer slecht) en 5 (zeer geschikt).

Effectbeoordeling in GIS

Doordat de locaties verschillen in grootte en doordat niet iedere afzonderlijke hectare binnen een locatie hetzelfde scoort, is het methodisch lastig de locaties te vergelijken. Om ze toch vergelijkbaar te maken, is gebruik gemaakt van een geografisch informatiesysteem (GIS), zodat grootteverschillen tussen de locaties verrekend konden worden. Daartoe is onderzocht wat de score is van de beste 215 hectare per locatie (215 hectare bruto komt overeen met de beoogde 150 hectare netto). Hiermee worden de locaties dus op

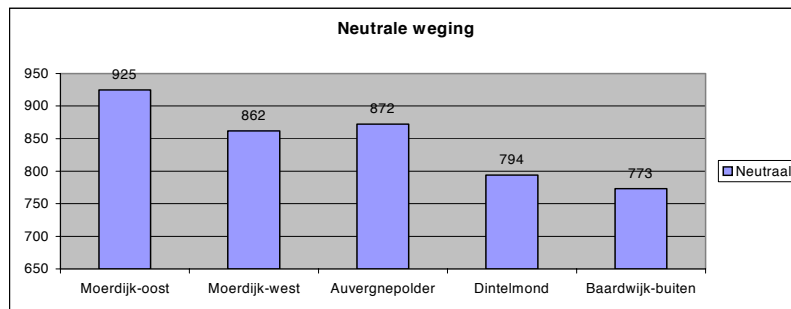
eenzelfde oppervlakte met elkaar vergeleken en worden de minder geschikte delen binnen een locatie 'ontweken'.

Resultaten effectbeoordeling

Voor een totaaloverzicht van de resultaten, moeten de scores van de acht thema's bij elkaar genomen worden. Daarbij kan elk thema even zwaar worden meegeteld, of er kan een wegingsfactor worden toegekend waardoor bepaalde thema's zwaarder meetellen dan anderen. In deze planm.e.r.-studie zijn de resultaten in vijf verschillende "weeg-scenario's" onderzocht: neutrale weging, weging volgens een lagenbenadering en weging volgens drie visies "groen", "grijs" en "economisch".

Neutrale weging

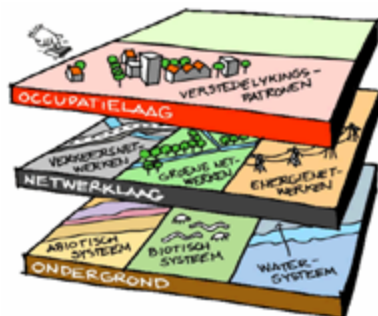
In eerste instantie is gekeken naar de effecten van de acht aspecten bij een neutrale weging: ieder van de acht aspecten telt daarbij dus even zwaar. De resultaten zijn samengevat in onderstaande grafiek. De maximale score bedraagt 1075.



Een weging waarbij alle acht de aspecten – van bodem en water tot en met energie – even zwaar meetellen, zorgt ervoor dat Moerdijk-oost met 86% van de maximaal te behalen scores als beste uit de bus komt. Baardwijk-buiten scoort het laagst, maar kent toch nog een score van 72% van de maximale score.

Weging volgens een lagenbenadering

De lagenbenadering houdt in dat bij gebiedsontwikkeling wordt uitgegaan van een opbouw in drie lagen: ondergrond, netwerken en activiteiten. De ondergrond is opgebouwd uit bodem, water, natuur en groen, de tweede laag – netwerken – bestaat uit wegen, kabels en leidingen en de derde laag – activiteiten (occupatie) – bestaat uit wonen, werken en recreëren.



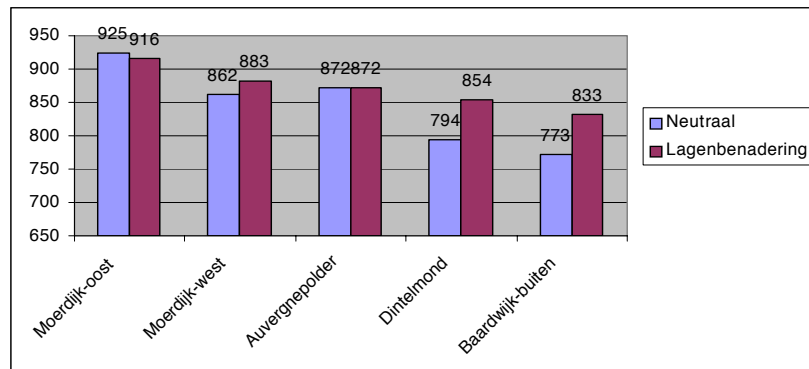
Door de lagenbenadering als uitgangspunt te nemen voor het ruimtelijk beleid, wordt het mogelijk het belang van bodem, water en groen meer accent te geven en functies als wonen en werken beter te koppelen aan de kenmerken van deze ondergrond en het infrastructurele

netwerk. De lagenbenadering is een belangrijk uitgangspunt van het *Streekplan Noord-Brabant*, een van de beleidskaders voor het park. Een van de hoofddoelen van dit plan is bij de ontwikkeling meer aandacht te besteden aan de onderste laag en de netwerklaag, zodat deze twee meer sturend kunnen worden voor ruimtelijke ontwikkelingen dan nu het geval is.

Door de aspecten te verdelen volgens de lagenbenadering en de aspecten van de onderste twee lagen zwaarder te laten wegen, kan een beoordeling volgens de lagenbenadering plaatsvinden. De hieronder afgebeelde tabel geeft aan hoe de wegingsfactoren in lagenbenadering verdeeld zijn.

Laag	gewicht	Thema	gewicht
Onderlaag	51 %	Bodem en water	17 %
		Natuur	17 %
		Landschap, cultuurhistorie en archeologie	17 %
Netwerken	33 %	Verkeer en vervoer	33 %
Occupatiepatronen	16 %	Geluid	4 %
		Luchtkwaliteit	4 %
		Externe Veiligheid	4 %
		Energie	4 %

Door de aspecten op deze manier te wegen, veranderen natuurlijk de resultaten ten opzichte van die van een neutrale weging. Maar veel maakt het niet uit: alle locaties blijven geschikt, de verschillen zijn klein en Moerdijk-oost blijft als hoogste score en Baardwijk-buiten als laagste.



Wel valt op dat het verschil tussen de scores van de locaties kleiner is dan bij de neutrale weging. Dat komt doordat in de lagenbenadering thema's die relatief veel onderscheid in scores kennen (zoals geluid en energie) minder zwaar meewegen.

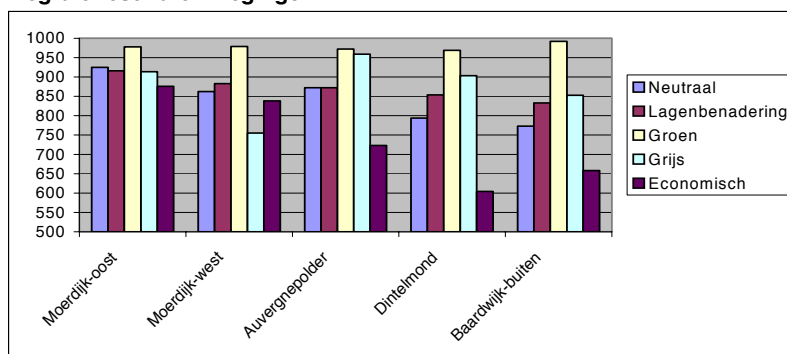
Groen, grijs of economisch

Een andere manier om de aspecten te wegen, kan door gebruik te maken van verschillende visies. In de planm.e.r.-studie zijn visies geformuleerd onder de drie noemers “groen”, “grijs” en “economisch”. In de visie “groen” wordt de beoordeling bepaald door de aspecten bodem en water, natuur en landschap, cultuurhistorie en archeologie. Binnen de visie “grijs” zijn dat de scores voor de aspecten geluid, luchtkwaliteit en externe veiligheid. De visie “economisch” wordt bepaald door de aspecten vervoer en energie.

Visie Groen		Visie Grijs		Visie Economisch	
Bodem en water	33%	Geluid	20%	Verkeer en vervoer	80%
Natuur	34%	Luchtkwaliteit	40%	Energie	20%
Landschap, nat.historie en arch.	33%	Externe veiligheid	40%		

In de onderstaande grafiek zijn de resultaten van beoordeling volgens deze drie visies afgebeeld, samen met de eerder genoemde wegen “neutraal” en “lagenbenadering”.

Integrale resultaten wegen



Visie Groen

De visie “groen” levert scores op die erg dicht bij elkaar liggen. Dat is niet verwonderlijk, want bij de selectie van de locaties was al aangesloten bij deze visie. De kleine verschillen die er zijn, worden veroorzaakt door de scores op bodem en water: de locaties Moerdijk-oost en Baardwijk-buiten scoren op het thema bodem en water relatief slecht vanwege de lage ligging en relatief hoge grondwaterstanden en vanwege de aanwijzing van een deel van Moerdijk-oost als ‘voorlopig reserveringsgebied waterberging 2016’. De verschillen zijn echter nauwelijks onderscheidend.

Visie Grijs

Ook een weging volgens de visie “grijs” levert weinig onderscheid op, al zijn de verschillen iets groter dan die binnen de visie “groen”. Auvergnepolder scoort het hoogst; Moerdijk-oost is goed voor een tweede plaats, met slechts 4,2 procentpunt verschil.

Visie Economisch

De spreiding in scores tussen de verschillende locaties is binnen de visie “economisch” eveneens gering, maar groter dan die uit de andere visies. Dat is voor een belangrijk deel te wijten aan de scores op het thema energie, die immers doorwerken op het gehele gebied. De locatie Dintelmond scoort het slechtst, zowel op energie als op verkeer en vervoer. Moerdijk-oost scoort het hoogst.

Passende beoordeling

Naast het planm.e.r.-onderzoek is het verplicht om voor een project als dit – in verband met nabijgelegen Natura-2000 gebieden – een zogenoemde “passende beoordeling” uit te voeren. Dat is een onderzoek waarbij wordt nagegaan in hoeverre de voorgestelde plannen effecten hebben op beschermde gebieden. Met name de toename van verkeer door de vestiging van het park was hierbij een belangrijk thema. Uit het onderzoek blijkt dat er geen significante effecten zijn op de naastgelegen Natura-2000-gebieden.

Conclusies

Moerdijk-oost is de meest geschikte locatie

Uit het planm.e.r.-onderzoek blijkt dat de locatie Moerdijk-oost de beste invulling geeft aan de belangrijkste locatie-eisen en –wensen voor een bovenregionaal logistiek park, zoals multimodaliteit en een goede ontsluiting en bereikbaarheid.

Verdeling aspecten weinig onderscheidend

Moerdijk-oost blijkt ook milieuoogpunt het beste te scoren, hoewel de andere locaties niet veel minder scoren.

Zowel bij de neutrale gewichtenverdeling en de gewichtenverdeling volgens de lagenbenadering komt de locatie Moerdijk-oost als meest geschikte naar voren. Ook een weging van de aspecten volgens de visie “economisch” geeft een voorkeur voor de locatie Moerdijk-oost. De verdeling van de aspecten volgens de visie “groen” is weinig onderscheidend. Alleen de weging volgens de visie “grijs” laat een voorkeur zien voor een andere locatie: de Auvergnepolder. Maar ook binnen die weging scoort de locatie Moerdijk-oost relatief goed met een tweede positie; het verschil met de Auvergnepolder is miniem.

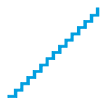
Geen effect op Natura-2000-gebieden

Uit de “passende beoordeling” die in het kader van deze planm.e.r.-studie is uitgevoerd, is gebleken dat er geen significante effecten zijn op de naastgelegen Natura-2000-gebieden.

Draagvlak voor Moerdijk-oost

De locatie Moerdijk-oost heeft bovendien meer bestuurlijk draagvlak gezien het afsprakenkader en een convenant dat nu door Rijk, provincie en gemeente Moerdijk wordt voorbereid, dan de andere locaties. Dit is onder andere gebleken uit de reacties van de verschillende gemeentes in de raadpleging op de selectie van de te onderzoeken locaties.

Bijlage 2: Samenvatting Plan-MER glastuinbouw in West-Brabant



**Plan-MER (SMB)
Glastuinbouw West-Brabant**

Samenvatting



Witteveen+Bos
Van Twickelostraat 2
postbus 233
7400 AE Deventer
telefoon 0570 69 79 11
telefax 0570 69 73 44

GLASTUINBOUW IN WEST-BRABANT

samenvatting Plan-MER / Strategische Milieubeoordeling

een nieuwe locatie voor glastuinbouw in West-Brabant

De Provincie Noord-Brabant wil op basis van het Streekplan 2002 de glastuinbouwsector ruimte bieden voor groei tot 1500 hectare netto glas in 2010. Vanzelfsprekend gaat dat niet in een keer. Het plan dat nu voorligt, betreft een projectlocatie van 250 hectare netto. Netto, want met alle overige ruimte die nodig is – tussen en om de kassen – betekent dat een gebied van ongeveer 500 hectare.

In het Plan-MER / Strategische milieubeoordeling (SMB) wordt afgewogen welke plaats of plaatsen in de provincie Noord-Brabant geschikt zouden zijn voor vestiging van een dergelijk oppervlak aan glastuinbouw. De nota geeft de beleidskaders weer, maakt duidelijk wat de keuzecriteria zijn en geeft aan welke locaties op grond van deze criteria het meest geschikt lijken. Op basis van de informatie uit het Plan-MER / SMB moet het mogelijk worden een beslissing te nemen over de te ontwikkelen locatie en moet bepaald kunnen worden wat belangrijke aandachtspunten zijn in vervolgfases van het planproces.

NUT EN NOODZAAK

Schaalvergroting maakt uitbreiding van de Brabantse glastuinbouw noodzakelijk. Het levert daarnaast werkgelegenheid op en winst voor het milieu.

schaalvergroting

Als glastuinbouw in de provincie Noord-Brabant een sector van belang wil blijven, is er meer ruimte nodig. Er is de afgelopen jaren sprake geweest van een enorme schaalvergroting in de branche. De gemiddelde omvang van een glastuinbouwbedrijf in Noord-Brabant nam de afgelopen vijftien jaar met ruim 50% toe van 1,1 naar 1,7 hectare. In de glasgroenteteelt zijn bedrijven van 5 hectare of meer geen uitzondering.

concurrentie

Om concurrerend te kunnen blijven produceren, is uitbreiding en nieuwe inrichting van kassengebieden noodzakelijk. Uit peilingen blijkt dat er meer dan genoeg belangstelling is uit de sector. Zowel van tuinders uit Brabant, als van tuinders uit het Westland die vanwege ruimtegebrek naar West-Brabant zouden willen vertrekken.

werkgelegenheid

Uitbreiding van het kassengebied levert ook werkgelegenheid op. Te verwachten valt dat de voorgestelde 250 hectare goed zijn voor ongeveer 1.500 arbeidsplaatsen.

milieuwinst

De ontwikkeling van nieuwe glastuinbouwgebieden levert milieuwinst op: de nieuwe kassen zijn duurzamer dan de oude en door schaalvergroting, bundeling van activiteiten en nieuwe productiemethoden zijn milieueffecten geringer en beter beheersbaar.

DE PROCEDURE

streekplan

Om de realisatie van het glastuinbouwgebied (of kassengebied) mogelijk te maken, moet de provincie het Streekplan uit 2002 gedeeltelijk herzien. Aansluitend hierop moet de betrokken gemeente het gemeentelijke bestemmingsplan aanpassen. Zowel voor de locatiekeuze als voor de concrete inrichting van het gebied worden milieueffectrapportages uitgevoerd. De locatiekeuze wordt onderbouwd in het voorliggende plan-MER. Mede op basis van dit plan-MER neemt de provincie een tussentijds (en voorlopig) besluit voor een voorkeurslocatie. Die locatie wordt uitgewerkt in een voorontwerp-streekplan.

Daarna volgt een ronde van inspraak en consultatie, en ten slotte de definitieve vaststelling van de partiële streekplanherziening.

concreet beleid

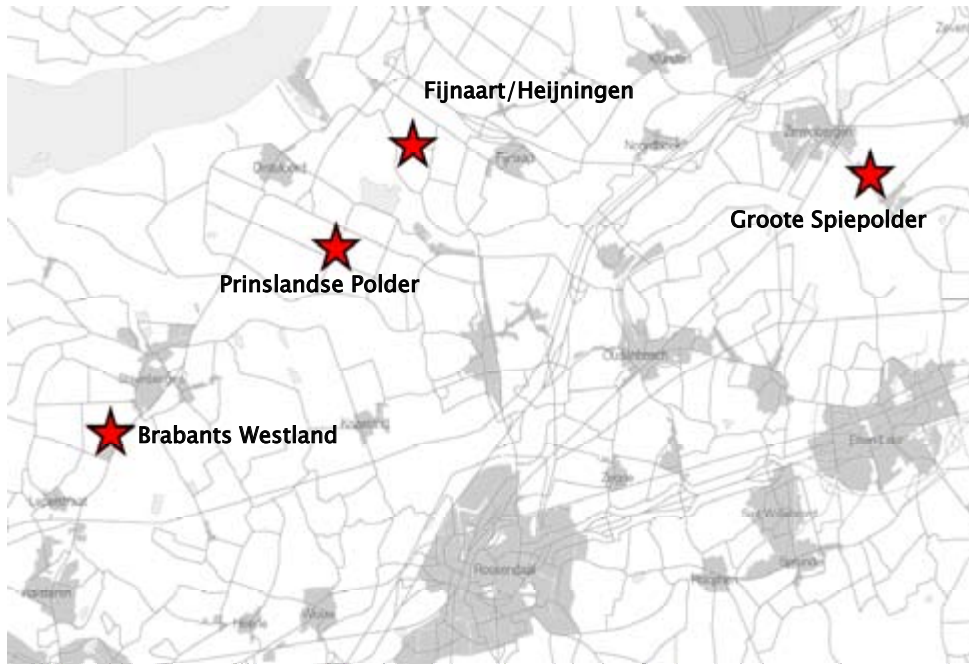
Voor de provincie is de realisatie van het glastuinbouwgebied van groot belang. De inzet is dan ook om een zogenoemde concrete beleidsbeslissing vast te leggen, een cbb. Zo'n cbb heeft 'bindende werking' voor andere overheden, waaronder de gemeente op wier grondgebied het glastuinbouwgebied komt. Deze gemeente zal, nadat het besluit over de partiële streekplanherziening definitief is geworden, de cbb ook over moeten nemen door het glastuinbouwgebied in het gemeentelijke bestemmingsplan in te passen.

inrichting

Behalve de locatiekeuze legt de cbb ook vast hoe het glastuinbouwgebied precies ingericht gaat worden. Ook bij de keuzes rond de inrichting, is het belangrijk inzicht te hebben in de milieueffecten. Daarom volgt er voor de inrichting een tweede, meer specifieke milieueffectrapportage, resulterend in een zogenoemd inrichtings-MER.

De **hoofdvraag** in het voorliggende Plan-MER / SMB is wat in het westelijk deel van de provincie Noord-Brabant de beste plek is om 250 hectare glastuinbouw te realiseren. Er zijn vier gebieden onderzocht. Die staan hieronder afgebeeld op een kaart.

ligging van de vier onderzochte locaties in West-Brabant



Waarom alleen in West-Brabant?

Belangrijkste reden voor de beperking van het zoekgebied tot West-Brabant, is dat de provincie in beleidsdocumenten heeft aangegeven ruimte te willen bieden voor een projectlocatie in Oost-Brabant en in West-Brabant. In West-Brabant is al tweederde van het Brabantse glasareaal gevestigd is. Door daarbij aan te sluiten wordt het glastuinbouwcluster in deze regio versterkt. Bundeling van glastuinbouwactiviteiten heeft verder als voordeel dat de milieudruk kleiner kan worden en minder verspreid is. Ontwikkeling in West-Brabant sluit ook aan bij de door het Rijk ingezette beleidslijn voor ontwikkeling van de Zuid-West-as. Tot slot is er in West-Brabant fysiek het meeste ruimte voor glastuinbouw en ligt het Zuid-Hollandse Westland relatief dichtbij.

BEOORDELINGLOCATIES

beoordelingscriteria

Voor de beoordeling van de locaties zijn twee sets criteria gebruikt: criteria voor een duurzame locatie – de vestigingsaspecten – en criteria voor milieugevolgen.

Bij de **vestigingsaspecten** ging het om toetsing aan praktische mogelijkheden, zoals de fysieke ruimte, planologische belemmeringen, de mogelijkheid tot grootschalige verkaveling en eventuele belemmering door natuurwaarden, cultuurhistorie en landschap. Verder werd getoetst of het geplande gebied niet conflicteerde met bijvoorbeeld grondwaterbeschermingsgebieden en of de bereikbaarheid voldoende was. Ook werd gekeken of er aansluiting mogelijk was bij bestaande glastuinbouw en of er synergiemogelijkheden waren, zoals het benutten van restwarmte en CO₂ van andere bedrijven.

De tweede reeks criteria waarop getoetst is, zijn de **milieugevolgen ten opzichte van de referentiesituatie**. (De referentiesituatie is de situatie waarin er niets verandert aan de gebieden.) Het gaat daarbij om 21 criteria, gebundeld in 8 thema's: bodem en water; biodiversiteit; landschap; archeologie en cultuurhistorie; bereikbaarheid; geluid; lucht en licht. Binnen die thema's werd gekeken naar onder meer bedreiging van waardevolle krekens, beschermde gebieden, beschermde soorten, landschappelijke waarden, aantasting van archeologisch waardevolle gebieden, maar ook naar verkeersveiligheid, geluidhinder, luchtkwaliteit en lichthinder.

conclusie over de locaties

De beoordeling van de vier locaties op de genoemde criteria leverde een duidelijke ranglijst op. De Prinslandse Polder lijkt veruit de meest geschikte locatie. Op een gedeelde tweede plaats staan het Brabants Westland en het gebied Fijnaart-Heijningen. De Grootte Spiepolder lijkt de minst geschikte locatie.

1. De Prinslandse Polder heeft voldoende ruimte, efficiënte verkavelingsmogelijkheden, en door de nabijheid van de Suikerunie kan gebruik gemaakt worden van reststromen. Verder heeft het gebied een goede bereikbaarheid en kansen voor landschapstransformatie. Aandachtspunten voor deze locatie vormen het vereiste veiligheidsniveau tegen wateroverlast, de zwaar beschermde of rode lijstsoorten en de landschappelijke waarde en cultuurhistorisch waardevolle elementen.

2. Voor het Brabants Westland lijkt een goede afronding van de huidige glastuinbouwlocatie een kans. Hierbij kunnen belangrijke knelpunten als waterhuishouding en onderliggend wegennet in één keer integraal worden opgelost. De geprojecteerde A4 door de locatie zou als afronding van het gebied in westelijke richting kunnen worden gezien, daarbij blijft er ten noorden van de huidige locatie nog circa 100 hectare over als mogelijk vestigingsgebied.

3. Bij Fijnaart-Heijningen vormen de aanwezige lintbebouwing en de buurtschappen in het plangebied een nadeel voor een te realiseren glastuinbouwgebied. Door de bebouwing en dijken zijn er nogal wat onbruikbare stukken land en dat kan efficiënte, grootschalige verkaveling in de weg staan. Ook op milieugebied zijn er nogal wat aandachtspunten. Met de (uitbreidings)ruimte en de synergiemogelijkheden met de Suikerunie, onderscheidt het gebied zich niet van de Prinslandse Polder.

4. De Grootte Spiepolder kent als (zelfstandige) locatie van de vier onderzochte de meeste nadelen. De belangrijkste is: de beperkte ruimte, waardoor het überhaupt de vraag is of er netto 250 ha glastuinbouw is te realiseren. Het relatief kleine gebied tussen het spoor en de Achterdijk is minder bruikbaar en het deel ten westen van de Hazeldonkse zandweg is inefficiënt verkaveld. Verder is de huidige luchtkwaliteit van dien aard dat de komst van glastuinbouw zou zorgen voor een juridische belemmering onder de huidige regelgeving. Daarbij zou lichthinder ook een bezwaar vormen in dit gebied.

meer informatie

Deze brochure is een samenvatting van het rapport *Plan-MER (SMB) Glastuinbouw West-Brabant* dat in opdracht van de Provincie Noord-Brabant werd opgesteld door Witteveen+Bos Raadgevende ingenieurs en RBOI, Adviesbureau voor ruimtelijk beleid, ontwikkeling en inrichting. Het volledige rapport is op te vragen bij de Provincie Noord-Brabant, Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch, info@brabant.nl, tel. 073 – 681 2525. U kunt het rapport ook op internet downloaden via:

<http://www.brabant.nl/Beleid/Ruimtelijkeontwikkeling/GlastuinbouwWestBrabant>.

Uitgave: Witteveen+Bos / RBOI

Tekst: Berkenbosch Koetsenruijter